

Verslag kenmerk: DM 1967985

Project	Inlaatwerk Kromme Rijn, Wijk bij Duurstede
Datum	1 november 2023
Locatie	De Open Hof, Kerkstraatje 4, 3961 AV Wijk bij Duurstede

Algemeen

Op woensdag 1 november werd de eerste bijeenkomst van de klankbordgroep voor het project inlaatwerk Kromme Rijn, Wijk bij Duurstede georganiseerd. Belangrijkste doel van deze bijeenkomst is de stand van zaken van het project 'Inlaatwerk Kromme Rijn' te bespreken. Met name welke voor- en nadelen de klankbordgroep ziet bij de kansrijke varianten die gepresenteerd en toegelicht zijn. In totaal zijn 10 deelnemers uitgenodigd, maar konden er 4 niet aanwezig zijn.

Kennismaking

Na een welkomstwoord door omgevingsmanager Jan-Willem neemt Bert de Groot, hoogheemraad (bestuurder) bij het HDSR, het over en stelt zich voor. Bert heeft het oostelijke gedeelte van het beheergebied van het HDSR en het watersysteem in zijn portefeuille. Hij is eenmalig bij dit overleg aanwezig omdat dit de eerste klankbordgroep-bijeenkomst van dit project is. Mocht het later toch nog wenselijk zijn dan is hij bereid om weer aan te sluiten. De overige deelnemers stellen zich aan elkaar voor en geven aan waarom ze zich hebben opgegeven voor de klankbordgroep. De meeste leden bewonen het inundatiekanaal, maar ook is er een afvaardiging van stichting de Wijkse Stadshaven en de Gemeente Wijk bij Duurstede. Vanuit de klankbordgroep wordt aangegeven dat een afvaardiging vanuit de monumentencommissie nog ontbreekt. Het waterschap heeft op de planning staan om met hen in gesprek te gaan, maar zal hen ook voor de volgende bijeenkomst van de klankbordgroep uitnodigen.

Werkwijze en afspraken klankbordgroep

We staan stil bij de werkwijze en afspraken van de klankbordgroep (zie kader). De klankbordgroep geeft advies op de producten voordat deze door het bestuur behandeld worden en krijgen ook reactie op hun advies na behandeling

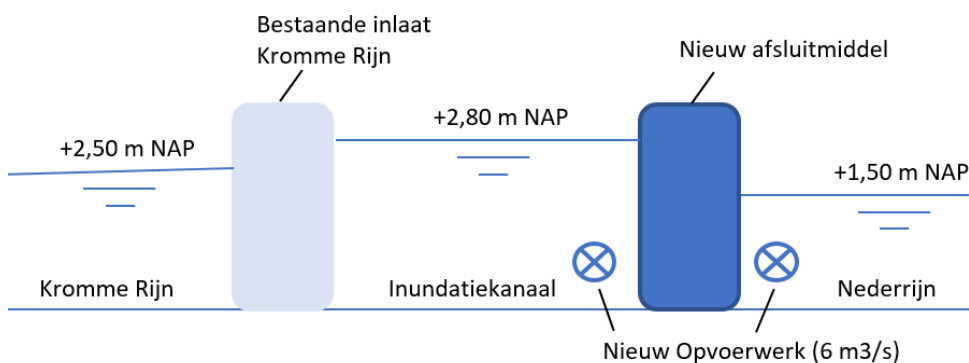
door het bestuur. Jan -Willem geeft aan eerlijkheid en transparantie belangrijk te vinden en ook eerlijk aan te geven wanneer hij iets niet weet. Jan-Willem geeft een presentatie (zie bijlage) over de laatste stand van zaken.

Eerdere haalbaarheidsstudie

In 2012 is in opdracht van het waterschap een haalbaarheidsstudie uitgevoerd om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om in tijden van extreme droogte voldoende water aan te kunnen voeren naar het Kromme Rijngebied, de stad Utrecht en de Vecht. In deze studie zijn vier mogelijke varianten onderzocht. De aanleg van een gemaal in de omgeving van het inundatiekanaal kwam hier als meest geschikte oplossing uit.

De klankbordgroep heeft de volgende vragen:

- Naar aanleiding van de haalbaarheidsstudie is er onduidelijkheid over de verschillende peilen rond de inundatiesluis in tijden van droogte. Jan-Willem geeft aan het plaatje uit de nota van uitgangspunten te delen. Deze is hieronder toegevoegd. NB. De genoemde NAP +1,50 is het allerlaagst voorstelbare peil bij extreme droogte.

- Is variant 2 'Binnendijks Amerongerwetering' toch geen mogelijke oplossing. Voordeel hiervan is dat het water onder vrij verval kan stromen en daardoor geen stroom nodig is.

Jan-Willem geeft aan dat er bezwaren aan deze variant zitten o.a. dat het nodig is om de Amerongerwetering te verbreden waardoor grond nodig is van perceeleigenaren. Daarnaast is het mogelijk dat Rijkswaterstaat geen toestemming geeft om extra water vanuit het bovenpand stuw Amerongen te gebruiken en dan is deze variant niet mogelijk. Afgesproken wordt dat het waterschap de afweging uit 2012 nog eens kritisch tegen het licht houdt. Dit wordt teruggekoppeld naar de klankbordgroep.

- De noodpompen die afgelopen jaren nodig waren om extra water naar de Kromme Rijn aan te voeren werden geplaatst bij de Singelbrug. Waarom wordt nu gekozen voor een oplossing in het Inundatiekanaal en niet bij de Singelbrug of de inlaat?

Ivan legt uit dat de noodpompen maximaal 2m3/sec kunnen leveren en dat in de nieuwe situatie 6m3/sec

Afspraken klankbordgroep

- We creëren met elkaar een veilige sfeer waarin iedereen zijn mening kan geven ook al is die soms tegenstrijdig aan de mening of het belang van de ander
- De klankbordgroep heeft geen beslissingsbevoegdheid en de adviezen van de klankbordgroep zijn niet bindend
- De adviezen van de klankbordgroep worden altijd voorafgaand aan beslismomenten gedeeld met de bestuurders die een besluit dienen te nemen
- Verslagen van de bijeenkomsten van de klankbordgroep worden na goedkeuring van de klankbordgroep geanonimiseerd gedeeld op de website
- Individuele situaties/belangen worden besproken aan de keukentafel

geleverd moet worden om toekomstbestendig te zijn. Het is niet mogelijk om dit bij de singelbrug te realiseren. De waterstand van de Nederrijn is bij droogte lager dan het vereiste peil op de Kromme Rijn (zie ook het plaatje hierboven). Een oplossing moet dus altijd gepaard gaan met het oppompen van water. Dat is bij de huidige inlaat niet mogelijk zonder deze helemaal af te moeten breken. Dat ziet het waterschap niet als reële optie.

Wat hebben we de afgelopen periode gedaan

We hebben onderzoeken uitgevoerd, gesprekken met belanghebbenden gevoerd, woonbooteigenaren inundatiekanaal, Gemeente Wijk bij Duurstede, Provincie Utrecht, St. de Wijkse Stadshaven.) de Nota van Uitgangspunten en het Ruimtelijk kader opgesteld.

Toelichting Ruimtelijk kader

- In het ruimtelijk kader (zie bijlage) is de huidige ruimtelijke kwaliteit vastgelegd waarbij uitgangspunten voor inpassing samen te vatten is op basis van 4 leidende principes, namelijk

Leidend Principe 1: Inlaatwerk respecteert het militaire erfgoed Nieuwe Hollandse Waterlinie

Leidend principe 2: Inlaatwerk zorgvuldig ingepast in de groene en ontspannen sfeer van het havengebied

Leidend principe 3: Waterinlaat als herkenbaar onderdeel watermanagement systeem

Leidend principe 4: Inpassing behorend bij ingezette recreatieve ontwikkeling

Vragen/opmerkingen vanuit de klankbordgroep

- De klankbordgroep geeft aan dat Leidend principe 2 en 4 elkaar kunnen raken/ tegenspreken. Voor de klankbordgroep voelt het niet goed dat in het Ruimtelijk kader gesproken wordt over het combineren met de recreatieve functies waarvoor een herziening van het bestemmingsplan van Wijk bij Duurstede wordt opgesteld. Vanuit de omgeving is er een petitie opgesteld tegen de ontwikkelingen in de stadshaven. Nu voelt het alsof dit project samenwerkt met Gemeente Wijk bij Duurstede.
Jan-Willem: Het Ruimtelijk kader en de herziening van het bestemmingsplan van Gemeente Wijk bij Duurstede staan los van elkaar. Afgesproken wordt dat onderstaande tekst uit het Ruimtelijk kader wordt aangepast of uit het rapport wordt gehaald:
‘Gedacht kan worden aan: Eventueel bovengronds gemaal combineren met sanitaire voorziening of opslag, Ondergronds gemaal als podium, Landhoofd keermiddel of instroomopening als uitzichtpunt aan het water etc.
- Vanuit de Klankbordgroep wordt opgemerkt dat bij de leidende principes mist: ‘Werk energieneutraal aanleggen’. *Jan-Willem geeft aan dat dit opgenomen is in de Nota van Uitgangspunten, namelijk Binnen het project moet een zo groot mogelijke bijdrage worden geleverd aan de ambitie van het waterschap om in 2030 energieneutraal te zijn, door: Een zo energiezuinig mogelijk ontwerp te maken. Voor een deel de benodigde energie in het ontwerp op te wekken en voor het resterende deel dat niet in het ontwerp kan worden opgewekt, elders in het gebied energie op te wekken.*

Tot stand komen van de bouwstenen

Jan-Willem geeft aan dat er bij het samenstellen van oplossingen wordt gekeken naar verschillende technische mogelijkheden (bouwstenen). Aan de hand van die technische bouwstenen wordt bepaald welke kansrijke oplossingen mogelijk zijn. De technische bouwstenen zijn: gemaal, een in- en uitstroomvoorziening en een peilscheiding/keermiddel. Het aanleggen van een keersluis is afgefallen omdat hier niet genoeg ruimte voor is in het inundatiekanaal. Ook de oplossing om de peilscheiding aan het begin van het inundatiekanaal, bij de Nederrijn, aan te leggen is niet haalbaar omdat er geen peilscheiding is die die breedte kan overbruggen.

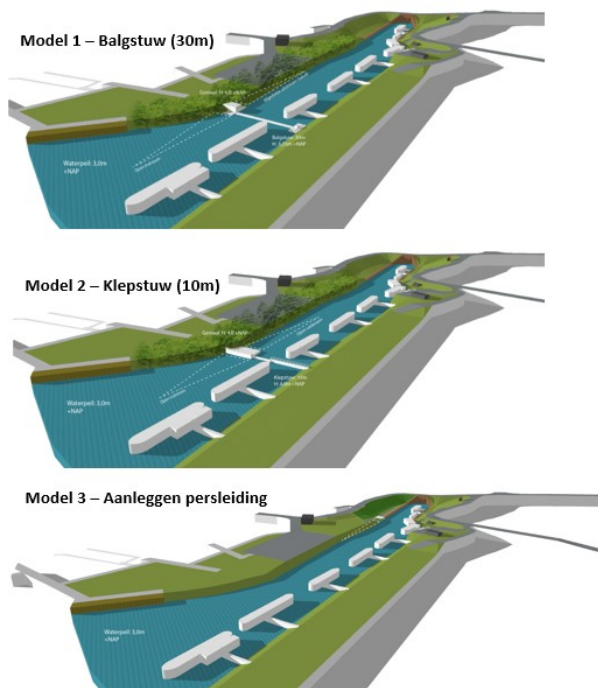
Het gemaal wordt zoveel mogelijk onder de grond/ zo min mogelijk zichtbaar aangelegd. Aan de hand van de afbeeldingen geeft Jan-Willem een toelichting bij de drie kansrijke oplossingen die er nu zijn:

Model 1 Balgstuw (overspanning 30m) Hier wordt gebruik gemaakt van een opblaasbare peilscheiding.

Model 2 Klepstuw (overspanning 10m) De klepstuw ligt op de bodem en wordt omhoog gezet.

Model 3 Aanleggen persleiding

Locatie van Model 1 en 2 ligt nog niet vast.

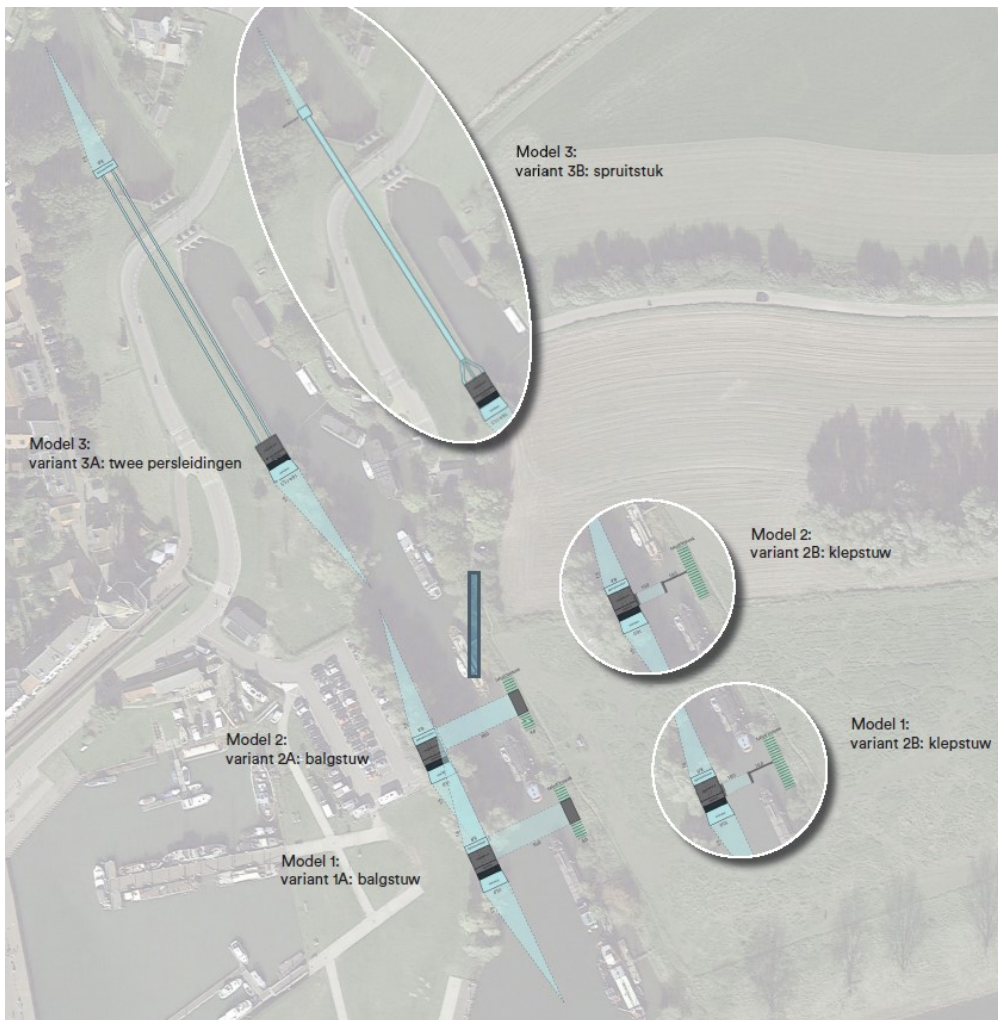

Vragen/opmerkingen vanuit de klankbordgroep:

- Hoe groot zijn de buizen die nodig zijn om 6m³/sec aan te leveren. *Ivan: 1 buis heeft ongeveer een diameter van 2 meter*
- Zal er in de nieuwe situatie meer stroming in het inundatiekanaal zijn? *Ivan: Verwacht wordt dat de stroming tijdens de inzet van het gemaal iets sterker wordt, maar door het gebruik van een in- en uitstroom wordt dit tot een minimum beperkt. In de huidige situatie wordt soms ook 9m³/sec door het inundatiekanaal aangevoerd. Dat is meer dan tijdens de inzet van het gemaal.*
- Zorgt baggeren van het inundatiekanaal voor minder stroming? *Ja, dit scheelt. Verder onderzoek moet uitwijzen of en hoeveel er gebaggerd moet worden.*

- Op de locatie waar model 3 beoogd is ligt een beverburcht. Is het waterschap hiervan op de hoogte. *Jan-Willem geeft aan dit te weten en dat hier rekening mee gehouden wordt en onderzoeken worden gedaan. Het waterschap moet zich houden aan de wet natuurbescherming.*
- Wanneer het laag water is, is het gemaal dan geen obstakel voor boten die in- en uitvaren? *Ivan geeft aan dat het bouwwerk gemarkeerd moet worden zodat scheepvaart er niet tegenaan vaart.*
- Kan er in tijden van inzet van het gemaal nog in- en uitgevaren worden? *Jan-Willem geeft aan dat dit een belangrijk aandachtspunt is. In-en uitvaren moet mogelijk zijn, maar dit is niet makkelijk te realiseren en zal niet op elk willekeurig moment mogelijk zijn. Hoe dit vorm gaat krijgen, moet nog onderzocht worden.*
- De klankbordgroep vindt het belangrijk dat het gemaal en peilscheiding zo min mogelijk zichtbaar zijn. *Jan Willem geeft aan dat hier verschillende mogelijkheden in zijn. Bij variant 1 kan het gemaal grotendeels onder het maaiveld in de oever worden aangelegd. De uitstroom is dan juist wel zichtbaar, omdat er als het ware een hap uit de oever wordt genomen. Bij variant 2 geldt dat het gemaal veel meer in het kanaal staat en dus zichtbaarder is. Het gemaal komt echter maar net boven de reguliere waterstand uit. De uitstroom vergt bij deze variant geen grote aanpassingen van de oever. De peilscheiding ligt op de bodem wanneer het niet gebruikt wordt. Aan de oostelijke oever zal wel een landhoofd te zien zijn. De elektriciteitsvoorziening wordt binnendijks aangelegd ivm de kans op hoogwater.*
- Is er een grijper nodig? *Ivan: De verwachting is dat dit niet nodig is, wel is een krooshek nodig.*
- Hoeveel pompen zijn er nodig? *Ivan: in ieder geval 2, maar ook wordt gekeken naar 3 pompen. Dit vergroot de bedrijfszekerheid, maar neemt ook meer ruimte in beslag. Deze mogelijkheid wordt nog onderzocht evenals de mogelijkheid om een turbine in te zetten voor het opwekken van energie*
- Een zorgpunt is het geluid van het gemaal. *Ivan: Er is nog niet bekend hoeveel geluid het gemaal zal veroorzaken, maar het moet in ieder geval voldoen aan de Wet geluidshinder. Zodra meer bekend is, organiseren we een veldbezoek bij een gemaal die een vergelijkbaar geluid produceert als het toekomstig gemaal voor dit project. Het gemaal zal alleen hoorbaar zijn wanneer het ingezet wordt.*
- Is het nodig om wegen aan te leggen voor de werkzaamheden? *Dit is naar verwachting niet nodig. Er worden wel rijplaten aangelegd zodat de ondergrond niet beschadigd.*
- Hoe lang zal de uitvoering in beslag nemen? *Ongeveer een half jaar.*
- Bij model 3 moet er een persleiding aangelegd worden, is het tijdens de aanleg nodig dat er woonboten uit het inundatiekanaal moeten? *Ivan: Dit is naar verwachting niet nodig, maar ook niet helemaal zeker, meer detail van de uitvoering zal pas bekend zijn als duidelijk is welke Voorkeursvariant (VKA) gekozen is en deze verder uitgewerkt wordt.*

De klankbordgroep geeft bij elke kansrijke oplossing op rode en groene post-its aan wat gezien wordt als een voordeel of nadeel. Hieronder per model voor- en nadelen op een rijtje:

Model 1a balgstuw en 1b klepstuw

Voordelen: Onder water aanleggen, minder zichtbaar/ zo min mogelijk zichtbaar (1a)

Nadelen: Bereikbaarheid woonboten/arken

Diepte (1a)

Locatie: Woonboot nr. 3 kan niet uitvaren (1a en 1b)

Overlast voor woonboot de Jeanette (1a en 1b)

Toch weer een bouwwerk in het weidse rivierlandschap (1b)

Erg hoog, daardoor zichtbaarder en daardoor mogelijk een hangplek (1a)

Model 2a klepstuw en 2b balgstuw

Voordelen: Locatie

Nadelen: Erg zichtbaar (2a)

Toch weer een bouwwerk in het weidse rivierlandschap (2a)

Diepte (2a)

Locatie: Woonboot nr. 3 kan niet uitvaren (2a)

Erg hoog, daardoor zichtbaarder en daardoor mogelijk een hangplek (2a)

Model 3: Aanleggen persleiding

Voordelen: Geen verstoring op de oostkant
Het beste uit het zicht weg te werken
Geen afsluiting van het inundatiekanaal
Meest elegante oplossing
Het minst opvallend
Pompgemaal dichtst bij de weg
Pompen die het water onder de dijk door moeten pompen hebben veel minder vermogen nodig omdat ze niet -zoals bij de andere varianten- het water omhoog moeten pompen.

Nadelen: Inmenging van de beverburcht
Aantasting van het uitzicht voor woonboot 2 en 6
Waarom geen buis vanaf stuw Amerongen? Dan onder vrij verval water aanvoeren.

Planning

2023-2024; Verkenningsfase

De kansrijke oplossingen die nu bekend zijn worden verder onderzocht. In februari is een concept VKA bekend. De klankbordgroep kan hier haar advies over uitbrengen. Ook versturen we een nieuwsbrief naar de directe omgeving en organiseren we een informatieavond in maart. Vervolgens wordt het VKA voorgelegd aan het AB ter besluitvorming. *Bert: de vergaderingen van het bestuur kunnen bijgewoond worden. Tijdens de vergadering is geen reactie mogelijk, maar het is wel mogelijk om in te spreken op de plannen.*

2024-2026: Planuitwerkingsfase

In deze fase werken we het plan verder in detail uit en doorlopen we de benodigde procedures/ vergunningen.

2026-2027: Realisatiefase

We voeren het werk uit.

Vragen vanuit de klankbordgroep:

- Worden de plannen van de gemeente tegelijkertijd met dit project uitgevoerd? *Jan-Willem: de plannen van de gemeente zijn nog niet concreet genoeg dus kunnen wij hier nu geen rekening mee houden*
- Dhr. Olthoff van vereniging Natuur en Milieu Wijk bij Duurstede kon niet aanwezig zijn bij de klankbordgroep. Het gesprek vindt volgende week plaats. De klankbordgroep ontvangt graag het verslag van dit overleg, is dat mogelijk? *Jan-Willem: dit gaan we vragen.*

Jan Willem vraagt of iedereen tevreden is met de huidige werkvorm. *De klankbordgroep geeft aan de nut en noodzaak van het project te begrijpen. Zij vinden het fijn dat ze al zo op tijd bij het project betrokken worden.*

Acties

Nr.	Omschrijving	Door wie	Datum
1	Monumentencommissie benaderen voor deelname klankbordgroep.	Arianne/Jan-Willem	7-12
2	Onderzoeken of de afweging mbt variant 2 die in 2012 gemaakt is de juiste is geweest. Dit wordt teruggekoppeld naar de klankbordgroep.	Jan-Willem	
3	Presentatie van de bijeenkomst opsturen naar klankbordgroep.	Arianne	28-11
4	Onderstaande tekst wordt uit het Ruimtelijk kader gehaald: <i>'Gedacht kan worden aan: • Eventueel bovengronds gemaal combineren met sanitaire voorziening of opslag • Ondergrondsgemaal als podium • Landhoofd keermiddel of instroomopening als uitzichtpunt aan het water • Etc...</i>	Jan-Willem	
5	Zodra meer bekend is over de gekozen variant organiseert het waterschap een veldbezoek bij een gemaal die een vergelijkbaar geluid produceert dan dat het toekomstig gemaal voor dit project zal gaan geven.	Jan-Willem/Arianne	
6	Volgende klankbordgroep in februari organiseren.	Arianne	
7	Verslag van gesprek Natuur & Milieu delen met klankbordgroep indien akkoord.	Arianne	28-11